

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 242 «Туризм»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Шляхи удосконалення господарської діяльності підприємств ресторанного господарства»

Виконавець
студентка факультету Міжнародної економіки
Коломієць Дарина Вікторівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

(науковий ступінь, вчене звання)
Павлоцький Володимир Якович
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність проблематики, якій присвячена кваліфікаційна робота, обумовлена тим, що в умовах високої невизначеності перспектив та мінливості поточних тенденцій, необхідною умовою ефективного функціонування на ринку ресторанних послуг є гнучка бізнес-стратегія, що дозволить пристосовуватися до найбільш суттєвих змін у зовнішньому середовищі господарювання.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування можливостей підвищення ефективності основної діяльності ресторану «Обрій» (м. Сміла, Черкаської області), шляхом впровадження інвестиційного проекту із збільшення його місткості.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес підвищення ефективності операційної діяльності підприємств ресторанного господарства.

Предметом кваліфікаційної роботи є удосконалення господарської діяльності ресторану Обрій (м. Сміла), шляхом розробки та впровадження інвестиційного проекту.

Для досягнення поставленої мети в процесі написання кваліфікаційної роботи необхідно вирішити такі **завдання**:

- розглянути теоретичні засади функціонування підприємств ресторанної індустрії;
- висвітлити різні методики типології сучасних підприємств ресторанного бізнесу.
- дослідити специфіку та основні тенденції розвитку ресторанної галузі в Україні, та, зокрема, у Волинській області;
- проаналізувати структуру та динаміку доходів від операційної діяльності ресторану «Обрій» (м. Сміла, Черкаської області);
- проаналізувати фінансові результати діяльності ресторану «Обрій» за 2019-2021 рр.;
- запропонувати можливі напрями підвищення ефективності господарської діяльності ресторанного підприємства за рахунок

впровадження інвестиційного проекту із збільшення його сезонної місткості;

- обґрунтувати ефективність розробки інвестиційного проекту.

Інформаційну базу дослідження сформуваали нормативно-правові акти України, бухгалтерська документація (включно із матеріалами з Системи автоматизації управління рестораном) та статистична і фінансова звітність ресторану «Обрій», тематичні Інтернет-ресурси, статті з фахових періодичних видань, а також науково-практичні видання та навчальні посібники вітчизняних та зарубіжних авторів: Н.О. Алешугіної, Г.Д. Аллена, В.В. Архіпова, Д. Барнса, Е. Вольфа, І.М. Єгупової, Л.М. Лонга, Н.С. Мартинової, О.Л. Михайлюк, Г.Т. П'ятницької, А.М. Расулової, Ф.Ф. Шандора та інших.

Методами дослідження є поєднання загальних наукових прийомів, що дозволяють узагальнювати та аналізувати теоретичні розвідки та спеціальних економічних методів, які застосовуються у ресторанному господарстві. Для здійснення нашого дослідження використовувались методи теоретичного узагальнення, статистичного та системного аналізу. Для обробки первинної статистичної інформації застосовувався табличний мікропроцесор Excel та стандартні програми Microsoft Office з побудови діаграм. Для обґрунтування доцільності запропонованого інвестиційного проекту використано методичку проектного аналізу, зокрема метод розрахунку чистої приведеної вартості (NPV).

Практичне значення результатів, що були отримані в процесі написання кваліфікаційної роботи, зумовлене можливістю впровадження інвестиційного проекту у найближчій перспективі задля підвищення ефективності господарської діяльності та конкурентоспроможності ресторану «Обрій».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменування). Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок. Основний зміст викладено на 65 сторінках. Робота містить 18 таблиць, 9 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади функціонування підприємств ресторанного господарства»* розглянуто теоретичні аспекти господарської діяльності закладів харчування, наведено вітчизняна та світова типологія вказаних закладів, висвітлено основні особливості існуючих концепцій ресторанного бізнесу.

У другому розділі *«Аналіз ефективності діяльності ресторану «Обрій» на ринку ресторанних послуг м. Сміла»* проаналізовано господарсько-економічну діяльність ресторану «Обрій», зроблено аналіз доходів та витрат, фінансових результатів та основних локальних конкурентів.

У третьому розділі *«Розробка пропозицій з підвищення ефективності господарської діяльності ресторану «Обрій»»* запропоновано інвестиційний проект із будівництва літнього майданчику ресторану. За допомогою методики визначення чистої приведеної вартості проекту обґрунтовано доцільність його практичного впровадження.

ВИСНОВКИ

Представлена кваліфікаційна робота присвячена проблематиці підвищення ефективності розвитку рекреаційного туризму на світовому та вітчизняному ринку. В процесі вирішення поставлених на початку дослідження завдань, висвітлювались теоретичні підходи до організації рекреаційного туризму в Україні та в світі, вивчались шляхи підвищення ефективності використання території підприємства туристичної сфери на прикладі студентського табору «Економіст».

Студентський табір ОНЕУ «Економіст» розташований на південному узбережжі України, в селищі Кароліно-Бугаз Білгород-Дністровського району Одеської області, за 300 метрів від моря. Табір є популярним місцем для відпочинку студентів економічних спеціальностей, а також для проведення навчальних та тренінгових заходів. Територія студентського табору

«Економіст» упорядкована та охороняється, загальна площа 2,8 га.

У 2020 році студентський табір «Економіст» зазнав значних збитків через світову пандемію COVID-19, яка призвела до скорочення завантаження табору. Чистий прибуток становив -228,4 тис. грн., що свідчить про те, що загальні витрати перевищували отриманий дохід. Однак, у 2021 році ситуація покращилась, і табір зміг отримати позитивний фінансовий результат, заробивши чистий прибуток у розмірі 28,2 тис. грн.

Причинами збитків у 2020 році були зростання витрат, недостатній обсяг реалізації послуг та неправильне управління ресурсами. Однак, покращення фінансових результатів у 2021 році свідчить про успішні кроки, зроблені адміністрацією для залучення відпочиваючих і покращення ефективності діяльності табору.

Аналіз показників рентабельності показав, що у 2020 році всі показники були від'ємними, що є низькими і нижчими за галузевий норматив. У 2021 році рентабельність покращилась, але все ще залишається на низькому рівні.

Проведений SWOT-аналіз студентського табору ОНЕУ «Економіст» показав наявність значних можливостей та перспектив для ефективного розвитку. Для підтримки та подальшого розвитку табору важливо усунути виявлені недоліки та загрози шляхом дієвої політики органів місцевого самоврядування у співпраці з власниками та адміністрацією.

Було запропоновано напрями підвищення ефективності діяльності студентського табору за рахунок проектування рекреаційного туру при співпраці з туристичним агентом «Поїхали з нами!». Розроблений тур «Чорноморський оазис» має потенціал підвищити попит на послуги розміщення у студентському таборі «Економіст» і створити можливості для поліпшення умов розміщення туристів. Крім того, цей тур може підвищити конкурентоспроможність як табору «Економіст», так і туристичної компанії «Поїхали з нами!». Співпраця з ТОВ «ТаксоБус» для організації перевезень туристів є важливим чинником успішної реалізації туру «Чорноморський оазис».

Була розрахована точка безбитковості для туру, яка становить 60 турів. При запланованій реалізації 90 турів, очікується обсяг прибутку від пропонованих послуг у розмірі 67480 грн. Термін окупності не перевищить одного туристичного сезону, а рентабельність продажів складатиме 33,6% для туру «Чорноморський оазис».

Отримані дані підтверджують доцільність впровадження туру для студентського табору ОНЕУ «Економіст» та співпрацю з туристичним агентством «Поїхали з нами».

В цілому, ці висновки підкреслюють перспективи розвитку рекреаційного туризму в Білгород-Дністровському районі Одеської області і підтверджують користь впровадження запропонованого туру для студентського табору та туристичної компанії.

ВИСНОВКИ

Ефективність господарської діяльності ресторанного підприємства становить комплексне відображення кінцевих результатів використання засобів виробництва і робочої сили (працівників) за певний проміжок часу.

Представлена кваліфікаційна робота була присвячена проблематиці підвищення ефективності господарської діяльності на ринку ресторанних послуг. В процесі вирішення поставлених на початку дослідження завдань, висвітлювались теоретичні підходи до організації надання ресторанних послуг в Україні та в світі, вивчались шляхи підвищення ефективності управління господарською діяльністю ресторанів на прикладі ТОВ «Ресторан «Обрій»».

Даний заклад ресторанного господарства має успішну історію діяльності на ринку м. Сміла (Черкаської області). Фінансовий стан підприємства на кінець 2022 року є цілком задовільним, у ТОВ «Ресторан «Обрій»» кілька років поспіль спостерігаються додатні значення прибутковості. Тим не менш, за нашою думкою існують значні резерви збільшення доходності та прибутковості за рахунок збільшення доходів та зростання рівня завантаження

ресторану.

Нами був запропонований інвестиційний проект з будівництва літнього майданчика ресторану «Обрій». Передбачається, що після реалізації інвестиційного проекту його місткість становитиме 40 місць. Будівництво літнього майданчика необхідно для підвищення ефективності роботи ресторану «Обрій», залучення нових клієнтів, а також підвищення комфорту проведення дозвілля в літній період. Відсутність літнього майданчика у теперішній час становить конкурентний недолік, через який багато потенційних клієнтів обирають інші заклади харчування м. Сміла. Мета нашого проекту – збільшити кількість посадочних місць у ресторані влітку, в т.ч. для проведення різноманітних тематичних заходів

Реалізація інвестиційного проекту має принести прибуток у розмірі 1 075 881 грн. за три роки свого функціонування. Передбачається, що термін окупності проекту складе 10 місяців. Для реалізації цього проекту необхідні 2,15 млн. грн. початкових інвестицій. Літній майданчик вміщатиме 40 осіб.

За прогнозами новий літній майданчик може принести ресторану 1440309 грн. додаткового доходу за перший рік роботи з розрахунку 80% фактичного завантаження. А поточні витрати становитимуть 999 207 грн. Для аналізу економічної ефективності інвестиційного проекту ми використовували метод чистої приведеної вартості, який довів доцільність цього проекту. За підрахунками рівень рентабельності літнього майданчика ресторану «Обрій» складе 92,02% отриманого прибутку від вкладених інвестицій. Ризик щодо можливої недостатньої завантаженості майданчику є помірним, тому що ресторан «Обрій» напрацював постійну клієнтську базу і став широко відомим та популярним у м. Сміла. Крім того, ресторан «Обрій» запровадить активну рекламну політику щодо просування нового літнього майданчика-тераси та залучення нових клієнтів. Буде запроваджено систему лояльності та збільшення клієнтської бази.